

Ennakkovaikutusten arviointilomake

Työryhmän nimi: Omaishoidon ennakoivan tuen lopettaminen

Työryhmän jäsenet/vaikutusten arvioinnin laatijat: Taina Juvonen, Tarja Hagback

Arvioinnin valmistumispäivämäärä: 22.8.2024

TÄYTTÖOHJE:

Ennakkovaikutusten arvioinnissa vastataan punaisella oleviin kokonaisuuksiin:

1. Vaikutus hyvinvointialueen asukkaalle
2. Vaikutus asiakkaalle sosiaali- ja terveystalouden toteuttamisessa
3. Vaikutukset lapsiin ja nuoriin
4. Henkilöstövaikutukset
5. Talousvaikutukset
6. Vastuullisuus
7. Vaikutukset sidosryhmiin
8. Organisaatiovaikutukset (operatiivinen organisaatio ja konserni)

Lomake täytetään **arvioitavaan kokonaisuuteen soveltaen**, joten täytetään vain ne kohdat, jotka koskevat kulloinkin arvioinnin kohteena olevaa muutosta.

Jokaisen kysymyksen alla on avuksi esimerkkejä näkökulmista, joita voi arvioinnissa tarkastella.

Vaikutusten arvioinnin tulokset siirretään esitettävän muutoksen esitystekstiin (viranhaltijapäätös / esitys aluehallitukselle), lomaketta ei liitetä päätökseen.

Vaikutukset	Nykytila	Arvioinnin kohteena oleva muutos
1. Vaikutus hyvinvointialueen asukkaalle • palvelujen saatavuus ja saavutettavuus • osallistuminen / osallisuus • asukkaan kokemus tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta • asukkaan kokemus turvallisuudesta, ml. tietoturva	240 (tilanne 7/2024) satakuntalaista saa ennakoivaa tukea eli korvausta omaisensa auttamisesta tilanteissa, jotka eivät ole sitovuudeltaan omaishoidon tuen kaltaisia vaan kyse on pienemmästä avustamisesta. Ennen hyvinvointialuetta ennakoiva tuki oli käytössä vain Porissa. Ennakoivan tuen vaikuttavuuden arviointi on hankalaa ja tuen jatkaminen vähentää lakisääteisen omaishoidon tuen määrärahaa.	Turvataan lakisääteisen omaishoidon tuen määrärahan riittävyys.
2. Vaikutus asiakkaalle sosiaali- ja terveystalveluiden toteuttamisessa • hoito • saatavuus ja saavutettavuus • kattavuus • esteettömyys • laatu • omaiset • asiakkaan kustannukset	Omaishoidon määrärahat eivät riitä kaikille tuen saajille, sillä ennakoiva tuki "vie" lakisääteisen omaishoidon määrärahoja. Ennakoivan tuen arviot vievät palveluohjaajien resurssia (noin 2 htv) ja omaishoitajien tukeminen puutteellista.	Määrärahat saadaan riittämään paremmin lakisääteisen omaishoidon tukeen oikeutetuille. Palveluohjaajien resurssit kohdentuvat nykyistä paremmin, kun ennakoivan tuen arviot jäävät pois.
3. Vaikutukset lapseen ja nuoriin • vaikutukset asumiseen, elinympäristöön, ja liikkumiseen, ml. esteettömyys • osallistuminen, harrastaminen, vapaa-aika • lapsen ihmissuhteet, terveys ja turvallinen arki • yksilöllisen kasvun ja kehityksen tukeminen • perheiden taloudellinen tilanne • elintavat (liikunta, ruokavalio, päihteiden käyttö, riskikäytös)	-	Ei juurikaan vaikutuksia ja mahdolliset vaikutukset liittyvät enemmänkin palvelujen muuhun järjestämiseen (ks. kohta 2)

• lasten osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet • jonotus ja oikea-aikaisuus, moniammatillisuus • arjen sujuvuus, digitaaliset taidot ja palvelutarjonta		
4. Henkilöstövaikutukset • työtehtävien muutokset, työaika • työterveys ja työhyvinvointi • työntekopaikka	Omaishoidon tukihakemusten määrällinen kasvu->pidentää hakemusten käsittelyaikoja, seurantakäyntimäärät kasvaneet -> seurantakäynnit teivät toteudu aina sovitusti.	Tavoitteena on saavuttaa tilanne, jossa seurantakäynnit tehdään ajallaan (lain mukainen RAI-vaade).
5. Talousvaikutukset • investoinnit • henkilöstö • toimitilat (ylläpitokulut, vuokrat, saneeraus, rakentaminen, asiakkaan matkakulut) • liikkuvat palvelut (kaluston hankintakulut, tilavuokrat, ammattilaisen työaika ja matkakustannukset, IT-kustannukset, varusteet, koulutus) • digitaaliset palvelut (hankintaratkaisut (hardware ja software), laitteet ja välineet, henkilöstön koulutus, sisällöntuotanto) • tukipalvelut	Ennakoivan tuen jatkuessa on jouduttu jättämään uudet omaishoidon tuen saajat ns. jonoon, jotta tukieuroja vapautuu eli uuden maksaminen edellyttää jonkun tuen päättymistä.	Satakunnassa maksetaan muuhun Suomeen nähden korkeita tukia. Omaishoidon palkkion tarkastelu jatkossa.
6. Vastuullisuus • ympäristön kantokyky, ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuus • uusiutuvien resurssien käyttö, kiertotalous, päästöjen hallinta • rakennettu ympäristö, kaupunkikuva ja kulttuuriperintö • työllisyys ja työelämä	-	-
7. Vaikutukset sidosryhmiin • hankelinjaukset • palvelutuotannon ulkoistaminen	Ei vaikutusta tällä hetkellä.	Ennakoivasta tuesta luopuminen lisää kotihoidon palvelujen tarvetta ja mahdollisesti myös yksityiseltä ostettavien palvelujen kysyntää.

• kunnat / ELY• yritykset (sote)• yhdistykset (3. sektori)• muut hyvinvointialueet, YTA		
8. Organisaatiovaikutukset (operatiivinen organisaatio ja konserni) • henkilöstön riittävyys ja saatavuus• henkilöstön määrä, asema ja osallisuus• työyhteisö ja johtaminen• raportointi-, tiedottamis- ja selvitysvelvoitteet	Omaishoitajien tukeminen ei onnistu tarvittavalla tavalla. RAI-arviot ja seurantakäynnit tehdään liian harvoin.	Tavoitteena on kohdentaa henkilöstöresurssit nykyistä paremmin virallisten omaishoitajien tueksi.